

EVA BEŠŤÁKOVÁ

Ilustrovala Dagmar Ježková

O ZVĚDAVÉM TELÁTKU A BÁZLIVÉM HŘÍBÁTKU

albatros

O zvědavém telátku a bázlivém hříbátku

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.albatros.cz
www.albatrosmedia.cz

Eva Bešáková

O zvědavém telátku a bázlivém hříbátku – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Eva Bešťáková
O zvědavém telátku a bázlivém hříbátku

EVA BEŠŤÁKOVÁ

Ilustrovala Dagmar Ježková

**O ZVĚDAVÉM
TELÁTKU
A BÁZLIVÉM
HŘÍBÁTKU**

OBSAH

Ušátko? Nebo Koukátko?	9
Tajemný soused	14
Strašidlo umí syčet!	22
Učitel zpěvu.....	29
Jako v pokojíčku	35
Na výzvědách	42
Kdo zavinil zemětřesení?.....	52
Klobouk pod bradou.....	60
Velké zmoudření.....	68
Malý krasavec.....	76
Špehování se nevyplácí	87
Janeček na cestách	93
Ani zvíře, ani had	100
Na závodní dráze	105
Kam telátko nesmělo.....	112
Do boje s nebezpečím!.....	121
Bludný kořen?	127
V setmělém lese	134
Zkouška statečnosti	142

Na konci jedné vesnice stál velký dům. Ve vsi bylo mnoho pěkných domů a domků, ale tenhle byl ze všech největší. Jenže důležitější bylo, že v něm bydlelo... zvědavé telátko a bázlivé hříbátko! A proto si budeme o tom velkém domě vyprávět. I když ani telátko, ani hříbátko nebydlelo přímo v domě, ale vedle něj. Jak to? Kdo si počká, ten se dočká a všechno se dozví.

Dům měl jednu velkou a jednu malou zahradu a dvůr. V domě bydlel hospodář s hospodyní a jejich děti. Na zahradě rostly stromy a na nich jablíčka, hrušky, třešně, švestky, meruňky a broskve.

Rostly tam taky keře a na nich angrešt, rybíz a maliny. Na záhonech se červenaly jahody a rajčata, pěstovala se tam mrkev, celer a petržel, salát, květák a kapusta, kedlubny, zelí a papriky.

Na dvoře byla stáj, bouda, králíkárna, kurníky a chlévy. Bydleli v nich koně, pes, králíci, husy a kachny, slepice s kohoutem, krůty s krocánem, prasátko a kravičky.

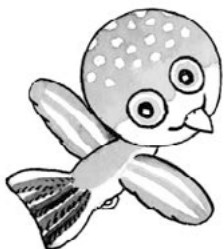
U domu byla i stodola a kůlna na stroje a nářadí. Ve stodole byly uloženy pytle se zrním, seno a všelijaké krmení pro zvířátka. V kůlně stál traktor, sekačka, řezačka a trakař a vedle nich vidle, lopaty, motyky, hrábě, košťata, sekyrky a pily.

Na lukách rostla tráva a kytičky. Na polích rostlo obilí, oves, brambory a řepa.

Takovému domu a hospodářství se říká farma nebo statek.

A teď si povíme tu pohádku o zvířátkách na statku. O telátku, které bylo ze začátku hloupé, potom zvědavé a nakonec chytré, a o hříbátku, které se nejdříve bálo, potom se zatoulalo a nakonec se všemu smálo.

LIŠÁTKO? NEBO KOLIKÁTKO?

Jednou v noci se v chlévě na statku narodilo telátko. Chlív se říká buď velkému stavení pro kravičky, nebo malému domku pro prasátka. Telátko se narodilo ve velkém chlévě, protože jeho maminka byla kravička.

Nejdřív nevědělo o domě, o zahradě a o dvoře vůbec nic. Nevědělo ani, že leží vedle své mámy Stračeny. Oči mělo velké jako povidlové koláčky, ale vidělo zatím jen divné stíny, které se nad ním skláněly. Ušima, které mu odstávaly jako dva trychtýřky, slyšelo nějaké zvuky, ale nerozumělo jim. Jak by mohlo sotva narozené telátko vědět, že se všichni z domu seběhli, aby ho přivítali na světě? A že z něj mají radost a vymýšlejí mu jméno? Jak ho mohlo napadnout, že mluví o něm a že ty zvuky jsou smích? A že slova Cukrátko, Párátko a Bumbátko jsou nápady, jak by se mohlo nové telátko jmenovat?

Kdepak, telátko nic nevědělo a vědět nemohlo. V první chvíli se jenom tisklo k mámě, a ta mu zatím opatrně olízala hlavu, hřbet i nožky.

Kravičky nemají na takovou práci žádné umyvadlo s vodou. Nemají ani mýdlo a houbu. Mají jen drsný placatý jazyk, ale tím dovedou svým telátkům vyčistit srst tak pěkně, že je jako malovaná. Srst nového telátka byla světle hnědá s tmavšími a bílými skvrnami.

Stračena si telátko prohlížela a byla ráda, že se jí podobá. Jméno mu však chtěla dát lepší, než měla sama.

„Ouška ti odstávají jako trychtýře na přelévání mléka. Co kdybych ti říkala Ušátko?“ povídala si spíš pro sebe řečí, jakou mluví kravičky. Vtom ale telátko otevřelo povidlová kukadla a jeho maminku napadlo jiné jméno: „Když umíš tak hezky koukat, budeš telátko Koukátko.“

„Bú, bú, to bys tomu dala,“ ozvalo se z kouta chléva, kde bydlela kamarádka Stračeny Bělka.

Ta byla celá bílá pouze s černou skvrnou na hlavě, a proto se tak jmenovala.

„Ale proč?“ zeptala se Stračena.

„Jen si vzpomeň!“ řekla Bělka. „Když jsme byly malé a vyšly jsme poprvé na dvůr, všichni se nám smáli. Říkali, že koukáme jako telátko na nová vrátka. A ty bys

chtěla, aby se tvoje telátko dokonce Koukátko jmenovalo? Jen nespěchej, farmářovy děti mu nějaké jméno jistě vymyslí.“

„Aspoň že se nemůžeš jmenovat Bulíček,“ řekla Stráčna svému telátku. „Až vyrosteš, bude z tebe kravička a budeš dávat lidem mléko jako já. Teď ale musím krmit hlavně tebe, abys mělo sílu a mohlo brzy běhat. Zkus se postavit, jinak mlíčko nenajdeš! Máš čtyři nohy. Zvedni se a vyzkoušej, jak jsou dlouhé!“

Telátko se začalo vrtět a chtělo vstát. Sotva se ale postavilo na přední nohy, zadeček žuchnul do slámy. A když vstalo na zadní, přední si musely kleknout. Hlava byla tak těžká...

Hospodář s hospodyní a s dětmi začali telátku pomáhat. Drželi mu nohy a zvedali zadeček, strkali do něj, tahali ho za uši a za ocas a podpírali mu břicho, dokud se nepostavilo na všechny čtyři. Jéje, to bylo divné! Telátko najednou vidělo svoji slaměnou postýlku z výšky! Vidělo ale taky kolem sebe nějaké postavy a vedle něco velkého a teplého. Byla to máma Stračena. Telátko k ní natáhlo krk a udělalo dva tři vrávoravé kroky. Ucítilo mlíčko a Stračena ho mohla poprvé nakrmit.

„Sláva, telátko už chodí a pije!“ volali všichni.

A když se potom telátko s plným břichem svalilo na slámu a růžovým jazykem si olizovalo hubičku mokrou od mléka, vykřiklo jedno z dětí: „Budeme mu říkat Lízátko! Až trochu povyroste, bude to Lízinka a nakonec Líza. Je to nejlepší jméno pro naše telátko!“

Hospodáři se nelíbilo. Zakroutil hlavou a řekl: „Líza se přece odjakživa jmenuje každá druhá koza ve vsi!“

„Jenže my žádnou kozu nemáme,“ odpověděly děti a hospodyně se usmála: „Zato budeme mít telátko Lízátko!“

Hospodář se usmál taky a bylo rozhodnuto.

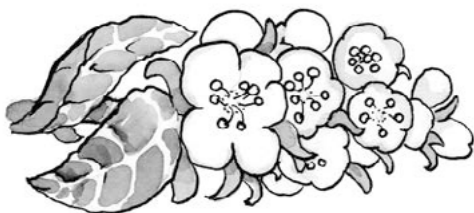
Na památku slavného dne uvázaly děti Lízátku kolem krku červený šátek a volaly: „Koukejte, jaká je to parádnice!“

Tuhle chválu už telátko neslyšelo. Přitulilo se k mámě Stračeně, zavřelo kukadla a usnulo.

„To není jen tak, přijít na svět a nic o něm nevědět,“ řekla hospodyně. „Na to se musí každý malý tvor nejdřív pořádně vyspat! Necháme teď Lízátko v klidu. Stračeně podesteleme suchou slámu a půjdeme si lehnout i my. Ještě není ráno a moc jsme toho dnes nenaspali.“

Všichni v domě i ve chlévě chvíli odpočívali. Spánek ale netrval dlouho, brzy se začalo rozednívat. A sotva vyšlo sluníčko, zakokrhá kohout a na dvoře vypuklo kdákání, pípání, syčení, chrochtání, štěkání, štěbetání, kejhání a hudrování, ve stáji a v králíkárně dokonce dupání. Domácí havěť, jak říkala zvířátkům a drůbeži hospodyně, se dožadovala snídaně.

Na dvoře zatím nikdo nevěděl, že statek má nového obyvatele a ten že má už i jméno. A co ho v neznámém světě čeká? Ani tohle nemohl nikdo vědět, a nejméně ze všech telátko Lízátko. Vždyť se teprve narodilo a bylo ještě úplně hloupoučké...

TAJEMNÝ SOLISED

Uběhlo několik dnů a Lízátko už se v chlévě trochu vyznalo. Vědělo, kdo je máma a kdo teta Bělka. Poználo, jak chutná mlíčko a jak se k němu dostat. Stačilo dojít si k mámě! A protože se naučilo docela rychle vstát a nožkama už tolik neškobrtalo, nemělo nikdy dlouho hlad. Máma Stračena byla pořád nablízku.

Jedna záhada ale malé Lízátko trápila. Moc se polekalo pokaždé, když se za stěnou ozvala silná rána. Jednou se leknutím dokonce probudilo, vyskočilo ze slaměné postýlky a koukalo kolem sebe opravdu jako na nová vrata. Zeptalo se mámy, co to za stěnou pořád bouchá.

„Počkej, až dožvýkám snídani,“ řekla Stračena. „Potom ti to povím, ale stejně tomu nebudeš rozumět. Jsi ještě moc hloupé telátko.“

Lízátko čekalo a zatím si prohlíželo postýlku. Ta byla

po ránu zvalená! Telátko vědělo, že se jí říká podestýlka a hospodyně mu ji přijde ustlat. Tak proč máma stále říká, že je hloupé telátko? Kdyby bylo opravdu hloupé, tohle by si přece nepamatovalo!

Máma Stračena konečně dožvýkala, co předtím snědla, a řekla: „Za stěnou bouchá některý kuň. Mají stáj hned vedle chlěva. Jsou uvázaní a nic ti neudělají. Jen si tak někdy dupnou, hrábnou nebo vyhodí kopytem, asi by chtěli běhat. Jenže musí počkat, až je hospodář zapřáhne do vozu a pojedou na pole.“

Telátko koukalo s hubičkou dokořán. Tolik novinek najednou! Jakpak se v nich má vyznat? Co je to zapřáhnout? A co je to pole? Ze všeho, co máma řekla, Lízátko znalo jen kopýtka. Honem zkusilo taky dupnout, hrábnout do slámy a kopnout do stěny, ale žádná rána slyšet nebyla. Jenom slabé zašustění a ťuknutí.

Stračena řekla: „Co blázníš? Koňské kopyto je velké a těžké, s tím nemůžeš ty svoje srovnávat!“

Telátko se chvíli dívalo smutně, ale potom ho něco napadlo. Kdyby se na vlastní oči přesvědčilo, že jsou koně opravdu přivázaní, potom už by se jich nebálo! Ať si dupou a kopou třeba od rána do večera, Lízátko bude vědět, že mu neublíží. Musí se na ně podívat, jinak se strachu nezbaví. Honem se chtělo pochlubit mámě, jak

dobře si všechno vymyslelo. Jenže Stračena si zrovna povídala s tetou Bělkou. Obě měly hodně práce s odháněním protivných much a telátka si nevšímalý.

„Aspoň mámu překvapím,“ řeklo si Lízátko. „Ta bude koukat, až se přestanu bouchání bát!“

Potichu došlo k otevřeným vratům chléva a – málem zase couvlo zpátky. Za vraty uvidělo velikánský dvůr plný zvířat, slunečního světla a rámusu! Přesto se vzpamatovalo a udělalo ještě dva kroky po betonovém chodníčku. Nevědělo, že se mu říká zápraží. Hlavně že vedle chléva byla další otevřená vrata. Lízátko do nich vklouzlo a znovu se zastavilo. Tentokrát se leklo ještě víc než při pohledu na dvůr. Dvě vysoké obludy stály v rohu a otáčely k němu hlavy! Telátko na ně ustrašeně hledělo a nemohlo se pohnout. Nenapadlo ho, že kůň je tak velký! Když však uvidělo řemeny, kterými byli koně přivázaní k dřevěnému zábradlí, oddechlo si. Máma měla pravdu, nic se nemůže stát, říkalo si, aby zahnal strach. Bylo zvědavé a chtělo si koně pořádně prohlédnout.

A nejen prohlédnout. Za těch pár dnů, co bylo na světě, si totiž telátko všimlo něčeho divného. Máma Stračena, teta Bělka, děti i hospodář s hospodyní pořád opakovali to samé: „Lízátko je naše malé hloupé telátko. Jestlipak někdy dostane aspoň kousek rozumu?“

Smáli se přitom a hladili ho, ale telátko to přece jen mrzelo. Už pochopilo, že být hloupý není nic pěkného, a začalo ve své telecí hlavičce sprádat odvážný plán. Usmyslelo si, že se honem začne učit, aby bylo co nejdřív chytré jako ostatní zvířátka. To budou všichni překvapení, a největší radost udělá mámě Stračeně. Taky nerada poslouchá, že má telátko hlupáčka. A s učením může začít třeba hned. Co asi dovedou koně? Co by se od nich mohlo naučit?

Ve stáji nebylo moc světla. Lízátko pouličilo oči, aby na koně líp vidělo. Nejdřív si všimlo, že mají špičaté uši a těma ušima legračně švihají! Taky vidělo, že chroupají seno, a zahlédlo jejich obrovské žluté zuby. Ty legrační nebyly, kdepak. Šla z nich hrůza! Přesto se Lízátko chtělo s koňmi skamarádit. Vybralo si toho menšího, udělalo dva bojácné krůčky k zábradlí a řeklo ustrašeně: „Bú, já jsem telátko Lízátko.“

Kůň otočil hlavu s tmavýma očima a řekl: „A co tu chceš?“

„Naučíš mě hýbat ušima?“ zeptalo se Lízátko.

Kůň tentokrát hlavu zaklonil a hlasitě odpověděl: „Íííhahaha! Já ušima nehýbu, ale stříhám! A proč se to chceš naučit?“

„Abych bylo chytré jako ty!“ odpovědělo Lízátko, a už se bálo trochu míň.

„Íííhahaha!“ zařehkali teď oba koně najednou. „Ty jsi ještě hloupější než vypadáš!“

„Stříhat ušima se můžu naučit až doma, to nic není,“ řeklo honem telátko. „Teď mě nauč to íííhahaha. Jakou řečí to mluvíš?“

„Já nemluvím, my koně přece řeháme!“ vysvětlil kůň. „Takhle: Íííhahaha!“

Telátko zkusilo zařehtat, a přestože vlastně jen zabu-

čelo bú, bú, bú, bú, bylo spokojené. Už umí řehtat jako kůň! A vyptávalo se dál: „Co ještě umíš?“

„Tahat vůz a dříví a svázat seno a obilí, než si náš hospodář koupí nový traktor,“ odpověděl kůň. „Ten starý, co stojí v kůlně, už toho moc neuveze. Jenže ty bys ne-
uvezlo ani trakař.“

A oba koně se zase rozřehtali, dupali a vyhazovali kopyty. To byl rámus!

Lízátku bylo líto, že se mu koně smějou. Až vyroste a bude silné, může taky tahat vůz. Hlavně že se zatím naučilo aspoň řehtat.

Otočilo se a chtělo se vrátit k mámě, když si všimlo vědra u sloupu. Vzpomnělo si, že do takového přelévá hospodyně mléko. Asi ho nosí sem do stáje. Nebo koně pijou vodu jako máma Stračena a teta Bělka?

Chtělo to zjistit, a nahlédlo dovnitř. Vtom jeden kůň vyhodil zadní nohou a kopytem bouchl do dřevěné přepážky. To byla rána! Telátko se leklo, zakoplo a bác – už mělo hlavu ve vědru. Zdvihalo ji a kroutilo s ní nalevo napravo, ale nešla ven! Chudák Lízátko poplašeně poskakovalo sem a tam, vyběhlo ze stáje a poslepu, pořád s vědrem na hlavě, utíkalo po dvoře. To byla podívaná! Slepice a husy se rozutekly na všechny strany a pes u boudy začal divoce štěkat.

Voda ve vědru naštěstí nebyla, zato ostuda byla velká. Ještě že přiběhly děti, telátko včas chytily, vysvobodily mu hlavu a dovedly ho do chléva. Moc se při tom namály a celý dvůr s nimi. První výlet zvědavého Lízátka byl povedenější než nějaké cirkusové představení!

A co pověděla Stračena telátku na dobrou noc? Chvilí hubovala, potom vzdychla a olízala mu ouška odřená od vědra. Měla svůj poklad zase doma, a to zatím stačilo.

Lízátko mělo tu noc neklidné spaní. Zdálo se mu, že nějaký kuň s kbelíkem na hlavě honí po dvoře bílá strašidla! Ráno řeklo o snu mámě, a ta ho napomenula: „To

se ti asi zdálo o slepicích a husách, ráno jsi je zahlédlo na dvoře. Radši už tam nechod', ještě ničemu nerozumíš a budou se ti smát, že jsi opravdu hloupé telátko. A co jsi vlastně dělalo ve stáji?“

Zase řekla „hloupé telátko“, Lízátko si toho všimlo. A protože hloupé být nechtělo, hned se pochlubilo: „Naučilo jsem se stríhat ušima. Hele – že už to umím?“

Házelo hlavou nalevo i napravo, ale trychtýřky se ani nepohnuly. Trčely do stran jako dřív a Stračena si zase jen povzdechla. Jenže telátko se chlubilo dál: „A taky dovedu mluvit koňskou řečí, jmenuje se řehtání. Poslouchej: Bú, bú, bú, bú!“

Stračena vzdychla potřetí.

Kravička Bělka vrtěla hlavou a potom poznamenala: „To tvoje Lízátko má ale nápady. Je opravdu hloupé, až bučí...“

STRAŠIDLO LIMÍ SYČET!

Lízátko vydrželo v chlévě jen jeden den. Bylo zvědavé a chtělo se učit dál. A tak nazítří začalo všechno znovu.

Sotva se probudilo a nasnídalo, zlobilo a škemralo tak dlouho, až mu máma dovolila do dvora aspoň nakouknout. To ale neposlušnému Lízátku nestačilo. Jen vystrčilo hlavu z chléva, sluníčko ho vylákalo ven. Telátko udělalo první krok, druhý – a už pochodovalo na vratkých dlouhých nožkách po zápraží. Na konci chodníčku se zastavilo, ale potom statečně vykročilo dál po udusané hlíně, a rovnou doprostřed dvora. Tak se vydalo poprvé do velkého světa. A i když ten jeho velký svět byl zatím pouhý dvůr, připadal mu obrovský.

Chvíli bylo ticho, jako by se život na dvoře zastavil. Všichni koukali na Lízátko a Lízátko koukalo taky. Na vrata? K těm bylo daleko. Koukalo na zvířátka, kterých